

Biološki aktivne tvari – zanemareni indikator kvalitete i zdravstvene ispravnosti

Jasminka Papić, Franka Ježina

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Biološki aktivne tvari iz prirodnih izvora koje se nalaze u hrani uključujući dodatke prehrani i kozmetici, većinom su sastavnice biljaka i biljnih ekstrakata te pčelinjih proizvoda, a pripadaju skupinama različitih spojeva i imaju vrlo različita kemijska svojstva i fiziološke aktivnosti. Koriste se zbog svog biološkog djelovanja i organoleptičkih svojstava, a često ih se može naći i kao sastojke biljnih lijekova, medicinskih proizvoda, veterinarskih pripravaka i biocida.

Dodacima prehrani i kozmetičkim proizvodima biološki aktivne tvari se dodaju najčešće u svrhu očuvanja i poboljšanja zdravlja i ljepote, prevencije nastanka i razvoja pojedinih oboljenja ili olakšavanje postojećih zdravstvenih tegoba. Na deklaracijama proizvoda se navode preporučene dnevne doze njihovog unosa, određene prema stručnim i znanstvenim spoznajama o njihovoj djelotvornosti i sigurnosti. Kvaliteta i pouzdanost takvih pripravaka osigurava se dodavanjem standardiziranih ekstrakata točno poznatog sastava i udjela aktivnih tvari.

Kontrolom vrste i udjela aktivnih tvari u pripravcima na kojima je deklariran njihov dodatak, osigurava se njihova uspješna primjena, provjerava njihova autentičnost i moguće krivotvorenje te smanjuje rizik od mogućeg štetnog djelovanja. Analizama se provjerava i istinitost deklaracije, čime se smanjuje i mogućnost obmane potrošača.

Ključne riječi: biološki aktivne tvari, dodaci prehrani, zdravstvena ispravnost